ISBADEREN

Roman av Kjell Ola Dahl

Oslo, torsdag 10. Desember

I

Nina baner seg vei mot strømmen av mennesker som velter opp fra T-banetrappene på Egertorget. Hun fortsetter nedover Karl Johan, der varmekablene under belegningssteinene holder bakken snøfri. Hun setter farten opp. Trafikklyset skifter til rødt men Nina stanser ikke. Hun kaster et blikk over skulderen og løper videre. Eksosen som smyger seg over åpen asfalt reflekterer lyset fra bilene i morgenrushet og kryper opp langs karosseriene. Plastikknisser kledd opp i ullgensere og vadmelsbukser står og ler i montrene. Utstillingsdokker smiler frosne smil og vinker med stive armer. Nina halser forbi, en skygge i vinduet.

Nina løper mot strømmen av mennesker i trappene ned til T-banestasjonen.

Et tog kommer drønnende inn på stasjonen og stanser. Dørene slår opp. Folk flommer ut på perrongen.

Nina drøyer. Venter. Ser seg om. Dørene slås igjen. Hun kaster seg inn i siste øyeblikk. En mann gjør det samme i vognen bak.

Toget starter. Det er lunere her inne, men Nina fryser. T-banetoget rykker og kaster på seg i svingene. Passasjerene klamrer seg fast til stengene som går fra golv til tak. Nina sitter med ryggen mot kjøreretningen. Hun lar øynene sveipe over passasjerene, som sitter tett og står tett, noen med blikket mot taket, andre med øynene fordypet i en avis eller en bok. Nina lar blikket vandre videre. Hun får øyekontakt med forfølgeren.

Han sitter langt bak i vognsettet og løfter hånden til en hilsen.

Nina reiser seg med et rykk. Hun halter framover i vognen. Det er tett av mennesker på toget og Nina skjuler seg bak andres rygger idet hun manøvrerer seg mot døren. Toget stanser på Grønland stasjon.

Dørene slår opp.

Nina venter, like før dørene skal lukkes, går hun av.

Toget kjører videre.

Nina står igjen på perrongen. Hun står helt stille, som om hun er redd for å undersøke, redd for å vite resultatet av sin plutselige manøver. Endelig snur hun seg om. Da oppdager hun forfølgeren som står noen meter unna.

De står og ser hverandre inn i øynene noen lange og tause sekunder. Nina skal til å si noe. Ordene drukner i larmen fra et nytt tog som bremser ned foran perrongen og stanser. Mannen leser Ninas frykt.

Dørene slås opp, folk strømmer ut og et fåtall går på.

De to står stadig stille. Bare Ninas blikk flakker.

Dørene er på vei til å lukkes.

Nina kaster seg inn.

På mirakuløst vis gjør forfølgeren det samme idet dørene slår igjen.

Toget begynner å kjøre. Nina går framover i vognen, skubber mennesker til side. Hun befinner seg i fremste vognsett. Hun må stanse når hun ikke kommer lenger. Sakte snur hun seg og møter forfølgerens blikk. Hun står slik idet toget kommer fram til ny stasjon. Dørene slås opp. Nina venter. Dørene skal til å lukkes.

Nina kaster seg ut i siste sekund.

Nina går sakte og kaster jagede blikk til begge sider. Når toget kjører videre ser hun seg om. Ser bare passasjerer, ikke forfølgeren. Det tynnes ut med mennesker på perrongen.

Da oppdager hun det. Hun har passert ham. Nå setter mannen seg i bevegelse. Han begynner å gå mot henne.

Nina rygger, nedover perrongen. Det er bare dem nå. Nina er presset mot veggen. Men veggen har en åpning.

Hun kaster seg rundt og hopper ned på skinnegangen. Hun løper inn i tunellen. Snart er hun glidd i ett med mørket i tunnelen.

II

Den nederste stripen av himmelen var en purpurfarget linjal over horisontlinjen: Et rødt innhogg i en pastell av gråtoner. Det dampet frost av vannet i havnebassenget. Minus tjuefire utenfor. Om få dager ville havna fryse til.

Lena bremset ned for rødt lys på Kontraskjæret. Bare tanken på tjuefire minus fikk henne til å hutre.

«Har du sånt liggende her?» spurte Emil Yttergjerde. Han satt stadig sammenkrøpet i passasjersetet og rotet gjennom hanskerommet på jakt etter en CD. Nå holdt han fram en uåpnet pakke med OB.

«Du finner den ikke den der,» sa hun. «Den ligger garantert i et annet cover, jeg klarer ikke holde orden på CD-er når jeg kjører bil.»

«I et annet cover? Vi snakker om Tom Waits,» sa Emil. «Du kødder ikke med Tom Waits på den måten. Han fortsatte med å lete i hanskerommet. Lyset skiftet til grønt og Lena satte bilen i gir.

«Hva er dette?» spurte Emil Yttergjerde, idet hun giret ned, svingte og krysset trikkesporet.

Lena skvatt. «Slipp den,» sa hun fort. «Det er en pepperspray.»

«Den er jo farlig,» sa Emil

«Nettopp derfor skal du legge den fra deg!»

Lena styrte bilen mot på Rådhusbrygga der det sto parkert en patruljebil og en gul ambulanse.

Lena stanset og trakk til håndbrekket. Tok peppersprayen ut av hendene hans. «Hvor er lokket?»

«Det var ikke på.»

«Få lokket.»

«Det er sant, det var ikke på.»

Lena slengte sprayen fra seg, åpnet døren og gikk ut. Kulden møtte kroppen som en hard vegg. Det knirket i snødekket for hvert skritt idet hun gikk mot to uniformerte betjenter som var i ferd med å rigge til sperrebukker og teip. To andre skikkelser manøvrerte en gul lift på bryggekanten.

Hun skrittet over sperreteipen, fortsatte forbi murhuset på utstikkeren og gikk helt til bryggekanten. Motoren i liften mjauet. En mann i redningsdrakt sto på en redningsflåte og festet en stropp under armene på en livløs mannsskikkelse som fløt i vannskorpen.

En av karene fra AMK prikket henne på skulderen. «Jeg skjønte at det er du som bestemmer?»

Hun nikket.

«Han er død og har vært død lenge, vi har ikke noe her å gjøre, så vi trekker oss.»

Hun nikket igjen. «Ok.»

Ambulansen startet opp og kjørte vekk.

Liften heiste liket opp fra vannet. Den stive kroppen dunket i murkanten og kranføreren bannet.

En trikk gled ut fra stoppestedet foran Vestbanetomta og ble borte bak de spisse takene på teltene i julemarkedet som lignet en slags landsby foran rådhuset. Julebelysningen glødet der inne.

Kranføreren bannet igjen. Kroppen steg høyere og roterte i luften. Jakkeslagene hang ned som tunge vimpler Det dryppet vann som straks frøs til istapper på tøyet. Mannen ved liften brølte at noen skulle ta tak. Hender ble strakt i været, hanskekledde, vottekledde. De nådde ikke opp. Kroppen hang for høyt.

«Ned, ned, ned,» hvisket Lena til kranføreren.

Liket deiset i bakken. Emil Yttergjerde grep tak i stroppen og veltet kroppen over på rygg. Vannet på den dødes ansikt frøs til is mens de så på. Et glasert fjes tilhørende en ung mann med kort, lyst hår. Lena knelte og undersøkte hendene. Ingen giftering, men et kostbart armbåndsur om venstre håndledd: En kronograf fra Tissot som tikket og gikk. Klokken var blitt ni.

Lyden av korsang kunne høres langt unna, kom i bølger gjennom grålysningen. Lena snudde seg og speidet. Bak gjerdene, mellom teltene til julemarkedet, kunne hun skimte en gruppe nonner som sang en hymne for de først ankomne gjestene. Svartkledde. De lignet kråker.

En gruppe tilskuere hadde samlet seg bak politisperringen . Det lynte i en blits.

«Dress og pensko i femogtjue minus,» mumlet Emil og la til som for å forklare: «Hjem fra julebord, dritings og så gikk han til kanten av brygga for å pisse.»

Lena knelte ned, grov i de fuktige lommene og fant et nøkkelknippe. I innerlommen på dressjakken lå en lommebok.

Hun åpnet den stivfrosne lommeboken. Måtte ta av seg hanskene. Blåste på fingrene og studerte bankkortet: Eieren av kortet het *Sveinung Adeler.* Fødselsdatoen viste at han var 31 år gammel. Lommeboken inneholdt også en resept på kortisonsalve og en bunke sedler som ennå ikke hadde rukket å fryse sammen til en isblokk. Hun talte to tusen to hundre kroner.

Den døde hadde vært en lang person, slank og velproporsjonert. To år yngre enn meg, tenkte Lena. Dette var en fyr som i går kunne ha sittet på samme buss som meg eller trent seg svett i samme sal etterpå, på spinningen.

Bare innmari trist, tenkte hun og skuttet seg. Nonnene sluttet endelig med å synge. Det var blitt lysere, desembers grålysning. Det skramlet fra Nesoddfergen som la til land hundre meter unna. En svart flokk med vinterkledde mennesker veltet ut og spredte seg før de fortsatte mot Vikaterrassen og Nationalteatret.

De eneste som var fokusert på scenen hun selv sto på, var den lille gruppen med pressefolk bak sperreteipen.

Da likbilen startet opp og tok den døde med til Rettsmedisinsk institutt, hadde to åstedsgranskerne tatt utstikkeren i besittelse. Lena og Emil ruslet tilbake mot bilen.

Lena trakk pusten da hun nådde sperreteipen med pressefolkene og sa: «Vi vet ikke noe mer enn det dere har sett. Mann, etnisk norsk, antakelig forulykket i løpet av natten. Vi skal bringe fakta på det rene og sender en pressemelding når vi vet mer.»

Hun skyndte seg forbi flokken.

En hånd grep henne om armen.

Lena snudde seg.

Mannen som holdt i henne var rundt førti, med langt brunt og bølget hår, kledelig ubarbert ansikt, grå øyne som søkte hennes over et smil som blottla en liten glipe mellom fortennene.

«Et foto av deg?» Han vinket med et kamera. Øynene hans blinket muntert og hun smilte tilbake.

«Nei, takk,» sa hun og åpnet bildøren. Hun satte seg inn.

«Her!»

Hun tok imot visittkortet han rakte henne og trakk døren til seg.

Emil satte seg bak rattet. Pressefolkene var på vei vekk. Hun betraktet skikkelsen som beveget seg ledig over plassen idet han knyttet skjerfet tettere om halsen og trakk en lue over hodet. Hun leste på kortet: *Steffen Gjerstad, journalist.*

«Jeg kjenner han fyren litt,» sa Emil. «Det vil si, dama mi gjør det. Monica. Hun sitter i resepsjonen i Dagens Næringsliv . Han jobber der.»

«Pen rumpe,» sa Lena.

«Lena,» flirte Emil og ristet smilene på hodet. Han startet bilen og satte den i gir med et lite byks.